

Η θεά προστάζει...

Και οι πιστοί υπακούνε;

(Η αλλιώς λίγα λόγια για το σχέδιο Αθηνά απο την Ελευθεριακή Παρέμβαση Παντείου)

Η νεοφιλελεύθερη στροφή, και επομένως η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους, έχει επιβληθεί τις τελευταίες δεκαετίες στο μεγαλύτερο μέρος του Δυτικού κόσμου. Οι εκπαιδευτικές αναδιρθρώσεις ακολουθούν την ίδια πορεία, με το κράτος να δίνει σταδιακά το μονοπώλιο της παροχής της εκπαίδευσης στο ιδιωτικό κεφάλαιο, στηρίζοντάς το, παράλληλα, σε μια ιδιαίτερη χρονική, αφού το ζητούμενο είναι η συρρίκνωση του δημόσιου τομέα και οι περικοπές κοινωνικών παροχών. Αν και καθυστερημένα, λόγω, αφενός, των συμφερόντων που εξυπηρετούσε το προηγούμενο μοντέλο και, αφετέρου, των αγώνων που στέκονταν ως ανάχωμα στα διάφορα νομοσχέδια (Γιαννάκου, Διαμαντοπούλου), το ελληνικό κράτος κατάφερε να θεσμοθετήσει και σε μεγάλο βαθμό να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που χρόνια προσπαθούσε και κατάφερε να περάσει από την πίσω πόρτα. Με αυτόν τον τρόπο, έθεσε και επίσημα τις βάσεις για **τη γνώση ως εμπόρευμα, το πανεπιστήμιο ως μαγαζί και το φοιτητή ως πελάτη**. Η τελευταία «εξαιρετική» προσπάθεια μεταρρύθμισης με σκοπό τον εξορθολογισμό, όπως ευαγγελίζονται πάντα, της ανώτατης εκπαίδευσης ακούει στο όνομα «Σχέδιο Αθηνά».

Το «Σχέδιο Αθηνά» δεν είναι τίποτα λιγότερο από τη **χωροταξική αποτύπωση της αναδιάρθρωσης στην εκπαίδευση**, ως συνέχεια των νόμων Διαμαντοπούλου-Αρβανιτόπουλου. Προβλέπει την κατάργηση και τη συγχώνευση τμημάτων ορισμένων ΑΕΙ-ΑΤΕΙ, βασισμένο σε ξεκάθαρα **οικονομικά κριτήρια**, σε μια **λογική κόστους-οφέλους**, χωρίς να λαμβάνει υπόψιν εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς, αλλά και υλικοτεχνικούς παράγοντες. Η τόση προχειρότητα και βιασύνη με την οποία είναι σχεδιασμένο, σχεδόν θα μας διασκέδαζε, αν δεν αποτελούσε άλλη μια ξεκάθαρη επίθεση των κυρίαρχων σε μια μεγάλη μερίδα της κοινωνίας. **Η κατάσταση, βέβαια, δεν ήταν ρόδινη**. Πολλά από τα τμήματα που είναι στο στόχαστρο είχαν δημιουργηθεί για την εξυπηρέτηση πολιτικών-οικονομικών συμφερόντων (ψηφοθηρία, βόλεμα καθηγητάδων, real estate, τοπικό ρουσφετολόι) και πλέον, λόγω της **νέας πολιτικής στρατηγικής συρρίκνωσης καθετί δημόσιου**, η ύπαρξή τους είναι άχρηστη στο κράτος. Εν μέσω κρίσης, και με στόχο την **υποβάθμιση του εργατικού δυναμικού**, οι πτυχιούχοι είναι περιττοί και η άντληση οφέλους από αυτούς αδύνατη. Έτσι, οι ταξικοί φραγμοί εντείνονται, μέσω της **μείωσης των εισακτέων** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και της **μετακύλισης του κόστους στις τσέπες μας** και επιτυγχάνεται περαιτέρω «εξοικονόμηση» πόρων, μέσω του περιορισμού του σταθερού κόστους (ενοικίαση κτιρίων, συντήρηση), αλλά και του εργατικού δυναμικού (καθηγητές, εργαζόμενοι). Οι αλλαγές αυτές σηματοδοτούν το τέλος για το θεσμό του μαζικού πανεπιστημίου, και εξαλείφει και τα τελευταία δημόσια και δωρεάν στοιχεία (ή και το μύθο περί αυτών) σε ένα πανεπιστήμιο που στην ουσία τα είχε απωλέσει από καιρό αυτά. Τέλος, το «Σχέδιο Αθηνά» προβλέπει τη δημιουργία «θυλάκων αριστείας», δηλαδή συγκεκριμένων ελίτ πανεπιστημίων που θα προορίζονται για λίγους και θα χαίρουν περισσότερου κύρους και ιδιωτικής χρηματοδότησης, **ενισχύοντας τις αυταπάτες των καριεριστών φοιτητών για κοινωνική ανέλιξη**.

Από την αναδιάρθρωση πλήττονται τόσο οι **φοιτητές**, όσο και οι **εργαζόμενοι**. Αρχικά, για πολλούς φοιτητές, αλλάζει το γνωστικό αντικείμενο και είτε εξαναγκάζονται **να μετακινηθούν σε άλλες πόλεις**, είτε **να παρατήσουν τις σπουδές τους**. Αυτό σημαίνει ότι, εκτός από τα οικονομικά βάρη που θα πέσουν στους φοιτητές και τις οικογένειές τους, καταστέλλεται αυθαίρετα και η ατομική τους επιλογή να σπουδάσουν αυτό που θέλουν. Η αύξηση των φοιτητών σε ορισμένα ιδρύματα λόγω συγχώνευσης, περιορίζει ακόμα περισσότερο τη δυνατότητα σίτισης και τη διαμονή στις εστίες, και σαν να μην έφτανε αυτό, τα ήδη υπάρχοντα **προβλήματα των υλικοτεχνικών και κτιριακών υποδομών** θα ενταθούν. Δεν πρέπει να παραγκωνίζονται, όμως, οι βαθύτερες κοινωνικές και ψυχολογικές επιπτώσεις. Η δυνατότητα για προσωπική ανεξαρτησία καθίσταται ακόμα πιο δύσκολη, έως και αδύνατη, για φοιτητές από άλλες πόλεις που αναγκάζονται να γυρίσουν στο πατρικό τους, αλλά ακόμα να παρατήσουν τις σπουδές τους, αυξάνοντας **το αίσθημα της ανασφάλειας** και οδηγώντας στην **κοινωνική απομόνωση**.

Οι εργαζόμενοι στο πανεπιστήμιο δε βρίσκονται σε καλύτερη μοίρα, αφού το «Σχέδιο Αθηνά» είναι καλή ευκαιρία για τη **λεγόμενη εξυγίανση του δημόσιου τομέα**. Το καμπανάκι χτυπάει πρώτα για εκείνους που εργάζονται σε καθεστώς επισφάλειας, όπως οι εργολαβικοί, αφού είναι αυτοί που θα απολυθούν πρώτοι, ενώ όσοι από τους

μόνιμους δε θεωρηθούν περισσευούμενοι, έρχονται αντιμέτωποι με την **αλλαγή του τόπου εργασίας και διαμονής**, αλλά και την **ανεργία**. Οι καθηγητές, και ειδικά οι ωρομίσθιοι και όσοι θεωρηθούν πλεονάζοντες, θα ακολουθήσουν κι αυτοί με συνοπτικές διαδικασίες τον ίδιο δρόμο. Η μείωση του εργατικού δυναμικού, επιπλέον θα οδηγήσει στην υπολειτουργία των ιδρυμάτων, με αποτέλεσμα την **εντατικοποίηση της εργασίας** των εναπομείναντων υπαλλήλων.

Το νέο «σούπερ-πανεπιστήμιο» με το ευρηματικό όνομα **«Αδαμάντιος Κοραΐς»** θα περιλαμβάνει το Γεωπονικό, το Οικονομικό, το Πάντειο, το Πανεπιστήμιο Πειραιά και το Χαροκόπειο και θα διοικείται κεντρικά και ενιαία, πιθανότατα από ένα «σούπερ-συμβούλιο», καθιστώντας την οποιαδήποτε προσπάθεια διεκδικήσεων αλλά ακόμα και την επίφαση συνδιοίκησης των ιδρυμάτων, αδύνατη. Επίσης, η αυτοτέλεια της χρηματοδότησης παύει να υφίσταται και ενοποιείται βάσει της ομοσπονδιοποίησης. Συγκεκριμένα στο Πάντειο, τα 9 τμήματα συγχωνεύονται σε 4, με αποτέλεσμα μια μακροπρόθεσμη εξάλειψη κάποιων γνωστικών αντικειμένων. Μάλιστα, φαίνεται ότι το μόνο κριτήριο των συγχωνεύσεων είναι η μείωση των εισακτέων, όπως αυτό καταδεικνύεται από την κραυγαλέα περίπτωση της δημιουργίας ενιαίου τμήματος ΕΜΠΟ-ΔΕΣ. Ως επακόλουθο, η **υποχρηματοδότηση** σε πολλά ιδρύματα, ίσως τα αναγκάσει να προβούν σε **επιβολή διδάκτρων** για τη διεκπεραίωση των λειτουργιών τους. Από παράδειγμα είναι οι κοινωνικές επιστήμες, μιας και δεν είναι αξιοποιήσιμες από το ιδιωτικό και κρατικό κεφάλαιο. Βέβαια, μην ξεχνάμε πως εξαιρούνται πάντα **οι κλίκες των τάχα κοινωνικών επιστημόνων**, που συνεργάζονται χρόνια τώρα με τις εκάστοτε κυβερνητικές πολιτικές προς όφελος, όχι της κοινωνίας, αλλά των κυρίαρχων συμφερόντων.

Σ' αυτό το σημείο, θεωρούμε πως πρέπει να καταστεί ξεκάθαρο ότι το «Σχέδιο Αθηνά» είναι **ένα μόνο** σκέλος της αναδιάρθρωσης στην εκπαίδευση. Αυτή έχει ήδη ξεκινήσει, αφού όλο και λιγότεροι φοιτητές μπορούν να **σιτίζονται**, ελάχιστοι είναι εκείνοι που μένουν στις **εστίες** (συγκεκριμένα στο Πάντειο, το κτίριο των εστιών είναι αναξιοποίητο και οι φοιτητές μένουν σε ξενοδοχείο). Επιπλέον, τα συγγράμματα έχουν ήδη μειωθεί στο ένα ανά μάθημα και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να κοπεί κι αυτό στα επόμενα εξάμηνα, με τους φοιτητές να αναγκάζονται, ενώ ήδη πληρώνουν για σημειώσεις και φακέλους, να **αγοράζουν και τα συγγράμματά τους**. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το ότι οι **μεταφορές** δεν ήταν ποτέ δωρεάν, καθιστούν σαφή την όλο και μεγαλύτερη μετακύλιση του κόστους των σπουδών μας σε εμάς τους ίδιους.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι κάθε επίθεση από μεριάς των κυρίαρχων δεν πλήττει μόνο ένα κομμάτι της κοινωνίας, ούτε αυτά τα κομμάτια είναι ξεκομμένα από τον υπόλοιπο κοινωνικό ιστό. Ως φοιτητές με **ταξική θέση και ταξική προοπτική**, καταπιεζόμενοι και εκμεταλλεούμενοι αντιλαμβανόμαστε ότι ο αγώνας δεν πρέπει να είναι **συντεχνιακός**. Πρέπει, όχι απλά να συνδεθεί με τους αγώνες άλλων κοινωνικών ομάδων με τα ίδια ταξικά συμφέροντα, αλλά να θέσει τα ζητήματα συνολικά μέσα από **κοινές δομές και δράσεις φοιτητών εργαζομένων**. Το «Σχέδιο Αθηνά» δεν είναι ούτε η πρώτη, ούτε η τελευταία επίθεση από μεριάς του κράτους και η προσπάθεια μπλοκαρισματός του το ίδιο. Για αυτό, άλλωστε, και η πρόσφατη εμπειρία θα πρέπει να μας βοηθήσει **στον απεγκλωβισμό** από λάθη και κομματικά παιχνίδια με μόνη κατεύθυνση την δημιουργία ενός δυναμικού, μαζικού, ανταγωνιστικού κινήματος με διάρκεια και στόχευση, μακριά **απο λογικές ανάθεσης και οπορτουνίστικες πρωτοπορίες**.

Η συμμετοχή όλων όσων βρίσκουμε τους εαυτούς μας στη θέση του επιτιθέμενου κρίνεται **απαραίτητη** στις δράσεις που θα γίνουν από εδώ και πέρα. Βέβαια, αν θέλουμε να τους δώσουμε νόημα, θα πρέπει να είναι **πολύμορφες** (αντιπληροφόρηση, καταλήψεις, διαδηλώσεις, άλλες άμεσες δράσεις) και να αποφασίζονται μέσα από διαδικασίες ανοιχτές στην **συνδιαμόρφωση** και **οριζόντιες** στην δομή τους. Την απάντηση πρέπει να την δώσουν τα ίδια τα **αγωνιζόμενα υποκείμενα**, δηλαδή όλοι **εμείς**.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΠΑΝΤΕΙΟΥ

epp.espivblogs.net